

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 31.05.2022 § 120

HEL 2022-004677 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Nora Grotenfeltin aloitteesta:

Helsingin kaupunginvaltuuston esityksessä ruotsinkielisestä kotoutumisesta nostetaan esiin, että harvat lapset kotoutuvat Helsingissä ruotsiksi, mikä vaikuttaa negatiivisesti palveluiden laatuun ja vaikeuttaa palveluiden kehittämistä. Alla avataan, miten ruotsinkielistä kotoutumista on kehitetty ja mitä vielä tarvitaan ruotsinkielisen kotoutumisen edistämiseksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ruotsinkielinen palvelukokonaisuus on viimeisimmän valtuustokauden aikana kehittänyt aktiivisesti ruotsinkielistä kotoutumista Maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelman (Make-ohjelma) 2018–2021 kautta. Työ oli osa Helsingin kaupunkistrategiaa ja kotouttamisohjelmaa. Monikielisten ohjaajien mallia kehitettiin ja se otettiin käyttöön varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukioissa.

Vaikka palveluiden kehittäminen melko vähäiselle määrälle lapsia on ollut haastavaa, olemme kuitenkin ottaneet seuraavia edistysaskeleita: olemme luoneet ruotsinkielisen kotoutumispolun ja lisänneet ruotsi toisena kielenä -opetuksen resursseja sekä valmistavaa opetusta kaikilla asteilla siinä määrin kuin on ollut mahdollista. Varhaiskasvatuksessa on esimerkiksi kehitetty tukea kielipainotteisen pedagogisen kehitystyön kautta. Perusopetuksessa on kehitetty inklusiivista kotoutumista lapsen lähikoulussa nykyisten tarpeiden mukaisesti. On kehitetty myös monikielisiä materiaaleja, jotka tukevat maahan vasta saapuneita perheitä ja lapsia ruotsinkielisiin päiväkoteihin ja kouluihin kotoutumisessa. On myös varmistettu, että tietoa Helsingin kaupungin tarjoamasta kasvatuksesta ja koulutuksesta Ukrainasta saapuneille on saatavilla kaksikielisenä ja että suomen- ja ruotsinkielinen kotoutuminen esitetään yhdenvertaisina vaihtoehtoina.

Aikuisten ja Arbiksessa tapahtuvan kotoutumisen osalta aloitetaan ruotsin alkeiskursseja 3–4 kertaa lukuvuodessa. Maahan saapuneille järjestetään kotoutumiskursseja, jotka sisältävät myös opintoihin ja työ-

hön ohjaamista ja verkostojen rakentamista Suomen ruotsinkielisen väestön keskuudessa. Tämän lisäksi tarjotaan erityisesti Suomessa pidempään asuneille henkilöille edullista koulutuspakettia, joka sisältää 11–16 tuntia opetusta viikossa.

Kotoutumispalveluja tarvitsevien lasten määrän kasvaessa myös opetuksesta ja opetusryhmistä tulee vakaampia. Tämä puolestaan johtaisi siihen, että myöhemmin inklusiivisen kotoutumisen mallia voitaisiin täydentää tai korvata toisella mallilla, joka sisältäisi erilliset opetusryhmät maahan saapuneille lapsille, jotka ovat valmistavassa opetuksessa tai jotka opiskelevat ruotsia toisena kielenä. Tämä malli olisi vähemmän inklusiivinen, kun maahan saapuneet lapset siirtyisivät siihen yksikköön, jossa opetusryhmä on. Sama pohjatyö esimerkiksi opetussuunnitelman ja aikataulujen suhteen täytyy tehdä, kasvoi oppilaiden määrä tai ei.

Vuonna 2021 päättyneen Make-ohjelman jälkeen ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden kotouttamistyö jatkuu muun muassa vahvistamalla pedagogiikan antirasistisia toimintatapoja ja kehittämällä edelleen monikielisen ohjauksen mallia. Monikieliset ohjaajat ovat tärkeä tuki niin oppilaille ja huoltajille kuin rehtoreille ja kouluillekin.

Ruotsinkielisen kotoutumisen kehittämiseksi on olennaista, että vastaanottavat valtion viranomaiset tiedottavat ruotsinkielisen kotoutumisen mahdollisuuksista. Tietoa ja osaamista ruotsinkielisen kotoutumisen mahdollisuuksista tulee myös levittää laajasti kaupungin omiin palveluihin ja viranomaistoimintaan. Olisi myös tärkeää nostaa esiin ruotsinkielisen kotoutumisen etuja, esimerkiksi se, että ruotsi on suuri kieli Pohjoismaissa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ruotsinkielinen palvelukokonaisuus pitää kotoutumisen edistämistä tärkeänä ja yhteistyötä kolmannen sektorin organisaatioiden kanssa ruotsinkielisen kotoutumispolun näkyvyyden lisäämiseksi olennaisena osana kotouttamistyötä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ruotsinkielinen palvelukokonaisuus on viimeisimmän valtuustokauden aikana kehittänyt aktiivisesti ruotsinkielistä kotoutumista. Vaikka palveluiden kehittäminen melko vähäiselle määrälle lapsia on ollut haastavaa, olemme kuitenkin ottaneet seuraavia edistysaskeleita: olemme luoneet ruotsinkielisen kotoutumispolun, lisänneet ruotsi toisena kielenä -opetuksen resursseja sekä valmistavaa opetusta ja ottaneet käyttöön monikielisten ohjaajien mallin. Kotoutumispalveluja tarvitsevien lasten määrän kasvaessa myös opetuksesta ja opetusryhmistä tulee vakaampia. Tämä puolestaan johtaisi siihen, että myöhemmin inklusiivisen kotoutumisen mallia voitaisiin täydentää tai korvata toisella mallilla, joka sisältäisi erilliset opetusryh-

19.9.2022

Asia/19

mät maahan saapuneille lapsille, jotka ovat valmistavassa opetuksessa tai jotka opiskelevat ruotsia toisena kielenä. Tulevina vuosina ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden kotouttamistyö jatkuu muun muassa vahvistamalla pedagogiikan antirasistisia toimintatapoja ja kehittämällä edelleen monikielisen ohjauksen mallia. Tietoa ja osaamista ruotsinkielisen kotoutumisen mahdollisuuksista tulee myös levittää laajasti kaupungin omiin palveluihin ja viranomaistoimintaan.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Karin Kastén, planerare, puhelin: 310 33670
karin.kasten(a)hel.fi
